

*Handläggare:
Marianne Rudholm*

Yttrande över motion av Cecilia Carpelan (fp) om stöd till föräldrar för att förbättra barns psykiska hälsa

Ärendet

Landstingsstyrelsen har begärt yttrande över rubricerade motion. I motionen föreslås att sjukvården ges i uppdrag att tillsammans med kommunerna i länet införa samspelsträning för föräldrar enligt den s k COPE metoden (Community based parent education), som är en strukturerad metod för föräldrautbildning för föräldrar med barn i åldrarna 3-12 år och som bygger på teorier för social inlärning och beteendemodifikation.

Ärendet har handlagts i samråd med chefläkaren på koncernstaben och synpunkter i ärendet har inhämtats från Spesak i barn- och ungdomspsykiatri P A Rydelius och divisionschefen för barn- och ungdomspsykiatri i länet, Olav Bengtsson. Kontakter har också tagits med representanter för verksamheter i Stockholms stad med den inriktning som motionären efterlyser.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsutskottet föreslås besluta

att föreslå landstingsstyrelsen besluta att yttra sig enligt förvaltningens synpunkter i det här tjänsteutlåtandet.

Förvaltningens synpunkter

När det gäller s k samspelsträning mellan barn och föräldrar finns det ett antal olika metoder. En av dessa är COPE-metoden som brukar förknippas med Cunningham-gruppen i Kanada. Även om dessa metoder inte är utprovade så att de rekommenderas på sk evidence-baserad grund så är de rimliga att både pröva och vidareutveckla.

Motionärens förslag är viktigt på den punkten att det är angeläget att utveckla olika former av föräldrastöd för att hjälpa familjer där barnen har beteendeproblem och att detta bör ske i samarbete mellan barn- och ungdomspsykiatri, kommunernas socialtjänst och förskolan/skolan. En del av dessa insatser kräver sjukvårdens speciella kunskaper och kan sägas vara former av psykiatrisk behandling medan andra insatser är social eller pedagogisk intervention där sjukvårdens insatser står i bakgrunden och mer blir av konsulterande karaktär.

Bilaga: Motionen

Att vid nuvarande tidpunkt och i brist på tillräcklig kunskap föreslå en särskild form av samspelsträning för föräldrar före andra former är dock inte rimligt.

Inom BUP-verksamheten i länet har man med intresse följt tillämpningen av COPE i Malmö och Linköping, men i stället valt att utbilda personal i ett annat program, nämligen Parent Training enligt Webster Strattons modell.

Det är stora likheter mellan programmen, men BUP har bedömt Webster Strattons modell som mer lämpad för familjer med barn som har mycket påtagliga beteendeproblem. Grupperna är mindre och man har två gruppleddare. Grundprogrammet består av 12 cirkelträffar och detta kan byggas på med ytterligare 10 gånger. Metodiken bygger på teorier för social inlärning och beteendemodifikation, samt i hög grad även på anknytnings- och samspelsteori. Att positiva känslor mellan föräldrar och barn underlättas och förstärks ses som en förutsättning för att kunna tillämpa mer pedagogiska och ”uppfostrande” föräldrastategier. Det finns även tilläggsprogram som riktar sig till lärare och till barnen själva.

Alla importerade behandlingsprogram måste dock avpassas till svensk kultur och därför har BUP i samarbete med Lärarhögskolan och Attention utarbetat en egen videofilm som tills vidare används i föräldracirkelarna. En svensktextad version av de amerikanska filmerna finns dock inom kort att tillgå och kommer troligen också att användas. Men man följer alltså med intresse COPE-projekten på andra ställen och det är också möjligt att man kommer att integrera delar av denna modell i arbetssättet.

För närvarande ges föräldracirkel vid vissa BUP-mottagningar, bl a Solna, Sollentuna, Täby och Lidingö. Under hösten kommer emellertid ca 45 medarbetare att utbildas till gruppleddare i Parent Training och man avser att inom en snar framtid kunna erbjuda föräldracirkel vid de flesta BUP-enheter.

Motsvarande satsning på Parent training görs också av Stockholms stad där ett 30-tal socialsekreterare, förskollärare och andra lärare i åtta av de 18 stadsdelarna kommer att få utbildning och handledning i att leda föräldragrupper i den egna stadsdelen. Ett visst samarbete med BUP har skett, t ex har i de Stockholm ansvariga psykologerna fått utbildning där. Inom kommunen har man enligt utsago ett mer preventivt angreppssätt, bl a har inbjudan att delta i cirklarna gått ut ganska brett och föräldrarna har själva fått anmäla sig. Inom BUP har man använt metoden på ett mer behandlingsinriktat sätt.

Som framgår av ovanstående pågår alltså omfattande satsningar på den av motionären efterfrågade samspelsträningen, både inom BUP och inom kommunen. Det pågår också utveckling på området och de olika modeller-

na/verksamheterna kommer att utvärderas allteftersom. Det är alltså för tidigt att rekommendera en enda metod.

Lars-Bertil Arvidsson

Sören Olofsson